
Allergiske reaksjoner under anestesi – et nasjonalt nettverk for registrering, diagnostikk og oppfølging

KORRESPONDANSER

ANNE BERIT GUTTORMSEN

TORDEL HARBOE

ERIK FLORVAAG

Forekomsten av anafylaktoide reaksjoner under anestesi varierer fra land til land. Dette kan skyldes ulike melderutiner eller ulike anestesipraksis. Som ledd i bedret overvåking av medikamenter i alminnelig bruk må reaksjonen registreres, og pasienten må utredes for å identifisere utløsende agens.

Haukeland Sykehus har siden 1992 hatt et tverrfaglig tilbud for å utrede pasienter med alvorlige allergiske reaksjoner under anestesi. Andre sykehus i Norge har også foretatt slik utredning. For å samordne og standardisere utredningen arrangerte arbeidsgruppen ved Haukeland Sykehus et strategimøte 12. mars 1999. Møtet resulterte i etablering av nasjonalt nettverk for allergiske reaksjoner under anestesi, etter modell fra Frankrike (1). Møtet ble finansiert ved hjelp av midler fra Pharmacia & Upjohn. Nettverkets overordnede mål er å arbeide for bedre registrering (i samarbeid med Statens legemiddelkontroll), diagnostikk og behandling.

Utredning vil være best sikret dersom praktiske detaljer er tilrettelagt på forhånd. Vi anbefaler konseptet med anafylaksipakker, som plasseres der anestesi utføres. Anafylaksipakken bør inneholde et prosedyreark, meldeskjema til sykehusets skadeutvalg, bivirkningsmelding til Statens legemiddelkontroll, ferdig krysset blodprøverekvisisjon og utstyr til blodprøvetaking. Laboratorium for klinisk biokjemi ved Haukeland Sykehus vil i løpet av kort tid ha rekvisisjoner utformet for dette formålet.

Dokumentasjon er vesentlig og bør omfatte dato og klokkeslett for reaksjonen, navn på alle anvendte legemidler med tidsrelasjon mellom dosering og reaksjon og opplysninger om kjent allergi. Det er også viktig å angi når blodprøvene er tatt i forhold til den aktuelle reaksjonen.

Klinisk-allergologisk utredning bør utføres hos alle, tidligst fire uker etter reaksjonen. Slik utredning vil bli gjort etter en standardisert protokoll ved fem sykehus (Regionsykehuset i Tromsø, Regionsykehuset i Trondheim, Haukeland Sykehus, Sentralsjukehuset i Rogaland og Ullevål sykehus). Resultatet av de initiale blodprøvene og endelig konklusjon etter utredningen vil bli sendt henvisende lege. Det påhviler henvisende lege å informere pasienten etter endt utredning og eventuelt utstyre vedkommende med et anestesiproblemkort.

Kontaktpersoner for utredning

- **Tromsø**
 - Roald Bolle, Barneavdelingen, Regionsykehuset i Tromsø, 9038 Tromsø
 - **Trondheim**
 - Sverre Slørdal, Barneklubben, Allergologisk poliklinikk, Regionsykehuset i Trondheim, 7006 Trondheim
 - **Bergen**
 - Erik Florvaag, Senter for yrkes- og miljøallergi, Haukeland Sykehus, 5021 Bergen
 - **Stavanger**
 - Knut Øymar, Allergologisk poliklinikk, Barneavdelingen, Sentralsjukehuset i Rogaland, 4003 Stavanger
 - **Oslo**
 - Villum Wilhelmsen, Lungemedisinsk seksjon, Hjerter-/lungesenteret, Ullevål sykehus, 0407 Oslo
-
-

Det nasjonale nettverket består av:

Torkel Harboe, Anestesi og intensivavdelingen, Haukeland Sykehus, Anne Berit Guttormsen, Anestesi og intensivavdelingen, Haukeland Sykehus, Erik Florvaag, Laboratorium for klinisk biokjemi, Haukeland Sykehus, Jan Sverre Vamnes, Anestesi og intensivavdelingen, Haukeland Sykehus, Said Elsayed, Laboratorium for klinisk biokjemi, Haukeland Sykehus, Åsulf Aarebrot, Hudavdelingen, Haukeland Sykehus, Turid Dybendal, Haukeland Sykehusapotek, Roald Bolle, Barneavdelingen, Regionsykehuset i Tromsø, Olav M. Sivertsen, Anestesiavdelingen, Regionsykehuset i Tromsø, Sverre Slørdal, Barneavdelingen, Regionsykehuset i Trondheim, Sigrid Lachmann, Anestesiavdelingen, Regionsykehuset i Trondheim, Knut Øymar, Barneavdelingen, Sentralsjukehuset i Rogaland, Knut Reite, Anestesiavdelingen, Sentralsjukehuset i Rogaland, Randi Støen, Klinik for akuttmedisin, Ullevål sykehus, Villum Wilhelmsen, Hjerter-/ lungesenteret, Ullevål sykehus,

LITTERATUR

1. Laxenaire MC. Epidemiological survey of anaphylactoid reactions occurring during anaesthesia. Fourth French multicentre survey (July 1994-December 1996). Ann Fr Anest Reanim 1999; 18: 796 – 809.

Publisert: 20. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. februar 2026.